nın nedeni sorusuna nasıl yanıt bulabiliriz?

Piyasa ilişkilerinin gölgesinde nesnel bir eleştiri yapılabileceğini düşünmüyorum. Bu nedenle asıl amacı kitap piyasasına hizmet etmek olan kitap eklerinde eleştiri yazısı okumak gibi bir beklentim yok. Eleştiri yazısı denilince ne anladığımız da bir muamma. Bir kitabın değerlendirildiği bir yazıya olumlu görüş bildirince tanıtım, olumsuz görüş bildirince eleştiri mi diyeceğiz? Ben de olumsuz görüş bildiren tanıtım yazıları yazdım ama ne bunları eleştiri, ne kendimi eleştirmen olarak niteledim. Bence bunlar "okur yazıları"dır. Eleştirmen ise sadece bir okur değildir. Tefsir emekçisidir. Metni çözümler. İlmek ilmek söker, yorumlar, önümüze koyar. Yorumlamak "iyi ya da kötü" demek değildir. Eleştirmen, metni deşifre eder. Bu, içerikle yetinmeyen; biçimi, biçim ile içerik arasındaki koşutlukları ya da çelişkileri irdeleyen bir deşifredir. Böylece metnin edebiyat ölçütleri ışığında analizi yapılmış olur. Eleştiri yazılarının olumlu ya da olumsuz bir yorumla sonuçlanması esasen tali bir konu. Kabul edilsin, edilmesin tefsir emekçiliği deli işi bir şey. Akademi içinde bu işe kendini adamış değerli edebiyat araştırmacıları var. Ama onlar da yüksek duvarları olan güvenlikli sitelerde oturanlara benziyorlar. Çarşıda pazarda görmezsiniz pek. Yaşamayan yazarlarla meşgul olmayı tercih ediyorlar. Oysa yaşayan yazarların, çağdaş metinlerin ve onların okurunun da ihtiyacı var böyle bir emeğe. Bu ince işçiliği hak eden hiç mi yaşayan yazar yok? Bu kadar acınacak bir halde olduğumuzu düşünmüyorum.

> "Gözlerini Kaçırma"ya başlamadan önce sadece tek bir kavram vardı elimde; başkaldırı. Kavramla ilgili hemen her şeyi okudum. Felsefeden edebiyata, psikolojiye uzanan geniş spekturumlu okumalar yaptım. Hayatın da yardımıyla "annelik meselesi" gündeme geldi. Bu defa annelikle ilgili ne bulduysam okumaya koyuldum.

Bir söyleşinizde sanat-siyaset-edebiyat bağlamında "Sanat devrimci olmak zorundadır" diyorsunuz. Bunu biraz açar mısınız?

Devrim nedir? İktidarın el değiştirmesi mi? Benim için devrim bu değil. Her türlü iktidarın ortadan kalkması mı? Sevinçle karşılardım ama devrimi bu şekilde tanımlamak, sınırlamak olur. Bireysel yaşamını devrime tabi tutmayanların yapacağı toplumsal devrimlere inanmıyorum. Bu nedenle de sanatın siyasetten çok daha devrimci bir eylem olduğunu düşünüyorum. Siyasetçi, kitleleri dönüştürmeyi amaçlar, başkalarını dönüştürme misyonuyla hareket eder.

Kendini sorgulayan siyasetçiler varsa da çoğunlukla bu vahşi dünyada kurda kuşa yem olmuşlardır. Sanatçıysa kendini sürekli devirip yeniden yapan kişidir. Kusura bakmayın Ursula Le Guin'i içimden atamıyorum; "Devrim yapmak değil devrim olmak gerekir". "Devrim olmak" için roman yazar, beste ya da resim yaparız. Yaratmak devrimdir; hem bir kaynak hem de bir sonuç olarak. Kendini doğuran bir devrim. Soru sormak sanatçının dürtüsüdür ve soru soran; değişir. Sanatçı, insanları değiştirmek gibi bir misyon üstlenmez ama sanat eseri bu sonucu doğurur. Sanatçıyı siyasetçiden ayıran özellik şudur; o bir romanla insanları değiştirmeyi hayal etmez. Kolektif deneyimin bir parçası olduğunu bilir. Her şeyden önce kendisi için üretir. Sanatsal üretimin kâr güdüsüyle gerilimli ilişkisinin nedeni budur. Çoğu sanatçının kapitalizmle bir türlü uzlaşamaması bundan değil midir?

Sartre, yazınsal nesneyi sürekli hareket halinde olması gereken bir topaca benzetir ve bu hareketin kaynağını okuma etkinliğine bağlar. Peki siz günümüz yazarlarının bu etkileşimden yararlandıklarını düşünüyor musunuz? Bu bağlamda siz yazınsal nesne üretmek adına okuma etkinliğini ne derece önemsersiniz?

Bir başka yazarın -ister benim ülkemde ister dünyanın öteki ucunda- nelerle meşgul olduğunu, nasıl bir dille oynadığını, nasıl bir dünya düşlediğini merak ederim. İyi bir kitap okuduğumda, ufkumu açan bir pasajla karşılaştığımda bütün duyularımın açıldığını hissederim. Burun deliklerim büyür, kulaklarım hiç olmadığı kadar iyi duyar. Bu sahiden bir diyalogdur. Yazar böylesi bir diyaloga açık olmalıdır ki, kendi yarattığı metinle yeni diyaloglar kurabilsin. Aldıklarını başkasına vermenin aracıdır yazmak. Metinlerimizin içinde alıntılar olmasa bile, her sayfasında kendinden öncekilerin parmak izleri vardır; bu iyidir, büyük bir zenginliktir. Bu yönüyle her metin başka metinlerle akrabadır.

Size "Okumadığınız İçin Teşekkürler" kitabını tavsiye etmek isterim. Yazarı Dubravka Ugresiç. Diyor ki: "Bir kültüre ait metinler, aynı kültüre ait olan ne geleneksel ne de çağdaş metinlerle artık ilişki içinde değil gibi görünüyor. Artık karşılıklı bağlantı kurmuyorlar, birbirleriyle yüzleşmiyorlar, birbirlerini desteklemiyorlar; her metin kendi etrafında dönüyor, ta ki başka bir metnin tıpatıp aynısı olana kadar."

Doğrusu kendi kuyruğumu kovalamak, başka bir metnin tıpkısını yazmak istemem. Sadece bunun için bile okumakta fayda var.

Düzeltme ve Özür

Geçen ay Odak Yazar sayfasında yer alan, Belgin Yetiş'e ait Mahir Ünsal Eriş fotoğrafında imza olarak, bir yanlışlık sebebiyle söyleşiyi yapan Hüseyin Kesim'in imzası kullanılmıştır. Fotoğrafın sahibi Belgin Yetiş'ten ve okurlarımızdan özür diler, düzeltiriz.

Eylül'ün Romanı: "Eşik"

"Eşik"i salt siyasetten beslenen siyaset temelli bir roman olarak okumak yanlış olur, "Eşik"i kuru bir şekilde 12 Eylül romanı olarak tanımlamak da hatalı bir yaklaşım olacaktır, zira "Eşik" 12 Eylül dönemini fon olarak kullanıp bireye odaklanan bir roman...

İPEK BOZKAYA
ipekbozkaya@hotmail.com

Ve bir kadın beyaz, sakin, büyülü
Göğsünde kanıyan bir zaman gülü
Mahzun bakışlarla dinler derinde
Olup olmamanın "Eşik"lerinde
Ahmet Hamdi Tanpınar

Irmak Zileli'nin ilk romanı "Eşik"i ilk açtığınızda epigraf olarak seçilmiş Tanpınar'ın bu dörtlüğü karşılıyor sizi. Kitabın sonuna geldiğinizde ise neden bu dörtlüğün seçildiğini daha iyi kavrıyorsunuz. Çünkü kitabın kahramanı Eylül tam da Tanpınar'ın bahsettiği gibi olup olmamanın "Eşik"lerinde dolaşıyor. Eylül yaşadığı bu kimlik belirleme çabasında, sistemi tanıma ve sistemle olan etkileşimleri hususunda okuyucuyla sıkı bir bağ kuruyor.

Roman, Eylül'ün babasının [redacted] gelen bu bavul geçmişe bir pencere aralıyor ve biz ... anne ve babasına dair olan hatıralarına dahil [illegible] oluş, küçük bir kız çocuğunun gözünden bir darbe döneminin saklambaçları, kovalamacalarının yanı sıra daha çok darbeden bağımsız olarak evrensel okuması yapılabilecek şekilde aile kurumunun çelişkileri, aile olmanın ya da olamamanın dinamikleri üzerinden şekilleniyor. Bu noktada Eylül'ün ve ailesinin siyasi görüşlerinden dolayı semt semt dolaşmalarına ve sürekli değişen çevrenin Eylül üzerindeki etkilerine tanık oluyoruz.

Eylül'ün gelişimini olumsuz etkileyen bu dış etmenlerin yanında annesi ve babası arasındaki birlikteliğin de olumsuza doğru kayması başka bir kapı aralıyor Eylül'ün yaşantısına. Ülkede taraflar sivrilirken, tarafların içlerinde de ayrılmalar başlıyor, babası ve dayısının aynı ideoloji çatısı altında aynı düşünmesi beklenirken; hoşgörüsüz, farklı fikirlere tahammülsüz ve kendi fikirlerinde despot iki taraf çıkıyor ortaya. Bunun yanında annesi ve babası arasındaki ilişki de bu görüş ayrılıklarından ve negatif ortamdan nasibini alıyor ve boşanma gerçekleşiyor. Boşanan baba Hasan, Eylül'den ve aileden uzaklaşıp Zeynep ile yeni bir hayat kuruyor ve Londra'ya iltica ediyor. Eylül ilticanın [redacted] anlamını kavrayarak yaşta [redacted] artık baba kavramıyla uzaktan iletişim halinde olmak zorunda olduğunun bilincinde. Babasının babalık görevi mektup aracılığıyla sağlanmaya çalışılıyor, fakat Hasan, Eylül büyüdükçe aslında böyle bir görevi hiç benimsemediğini ve hatta reddettiğini söylüyor:

"Önce senin şu "babalık" meselesinden başlayalım. Nedir babalık ve analık? Bugünkü burjuva düzenlerin en küçük hücresi olan ailenin ortaya çıkarttığı roller. Söyler misin bana, ilkel toplumlarda baba mı varmış? Kabileler halinde yaşarmış insanlar ve herkes herkesin babası sayılırmış. Yani biliyorsun ki mezar taşlarında bile Ayşe'den olma bilmem kim yazılır. (Ayşe lafın gelişi, anneni kast ettiğimi sanma. Ha ha ha!) baba isminin yazıldığını gördün mü hiç? Neden böyle? Gerçekte, babanın kim olduğunu bilmenin imkanı yoktur da ondan. "... "Ben bugünkü çekirdek ailenin hiçbir babalık görevini üstlenebilen ve üstlenmek isteyen bir insan değilim. Sen neden bu kadar baba istiyorsun anlamıyorum. Koca kız oldun. Babasız anasız yapamıyor musun? Bak [redacted] bir babam olsun [redacted] tutturuyor muyum?"

Baba kavramını toplumun biçtiği rollerden biri sayan ve benimseyemeyen Hasan'ın yanında, Hasan'ın yeni eşi Zeynep'in de Eylül ile olan iletişimi sıkıntılıdır. İlk zamanlarda güzel başlayan bu iletişim Eylül'ün Londra'yı ziyaretiyle sıkıntılı bir sürece girer. Zira Zeynep Eylül'ü evde istemez, Hasan'ı Eylül'e karşı farklı yönlendirir. Zeynep ve babası karşısında Eylül'ün kendi kabuğundan başka sığındığı bir yer de -yazar alenen bunu işaret etmese de- annesidir. Babasının hırçın, hercai, ölçüsüz tepkilerine karşın annesi sakin, ılımlı, yapıcıdır.

Eylül'ün muntazaman değişen arkadaş çevresi, tanık olduğu farklı hayatlar, annesinin ve babasının düşünceleri arasındaki uyumsuzluk, babası ve kendisi arasındaki kopuk iletişim, kendisini hırçın savruk bir kız yapacağı yere onu bir tohum gibi olgunlaştırır. Eylül yaşadığı bu hareketli ve çok sesli çocukluk dönemine rağmen bunları yaşayan bir çocuktan beklenenin aksine [redacted] olgunlaşmış bir genç kız haline dönüşür. Nitekim Londra'daki babasının sürekli, kendisini eleştiren ve yeterli bulmadığını ima eden mektuplarına karşı Eylül'ün tavrı çoğu zaman kendisini sorgulayıcı ve çoğunlukla kendini haksız gören bir yöndedir. Dayısı ile babası arasındaki atışmaları, babası ve annesi arasındaki çelişkileri kendi süzgecinden geçirerek doğruyu her zaman iç dünyasında arar. Hayatı, çevreyi, annesini, babasını, dayısını, yanlışlıkları, haksızlıkları anlama ve anlamlandırma yolculuğunda Eylül'ün sakin bir liman olarak bellediği yer kendi kabuğudur.

"Eşik"i salt siyasetten beslenen siyaset temelli bir roman olarak okumak yanlış olur, "Eşik"i kuru bir şekilde 12 Eylül romanı olarak tanımlamak da hatalı bir yaklaşım olacaktır, zira "Eşik" 12 Eylül dönemini fon olarak kullanıp bireye odaklanan bir roman. Romanda 12 Eylül ile ilgili bir tarih, yıl, gün vs. verilmemesi de sadece 12 Eylül'ün değil tüm darbe dönemlerinin fon olarak seçebileceğini, tüm darbe dönemlerinin bu tip kimliksel sorunlar oluşturabileceğini işaret eder. Tabii 12 Eylül'ü imleyen bir şeyin olmadığını söylerken kitabın büyümeye çalışan küçük kahramanının ismini gözden kaçırmamak gerek.

[redacted] dilini kurarken [redacted] benimsemiş olsa gerek. Zira dil, sorgulayarak büyümeye çalışan bir kız çocuğu gibi usul ve tedirgin. Fazlalıklardan ve süslemelerden özenle kaçınmış abartısız sakinlikte ve yalın. Süslemesiz ama kurulaşmayan bir dil. Yalın fakat art alanı güçlü, imgelerin türlü yorumlamalarına açık. Bu haliyle "Eşik", darbe döneminin açmazları içinde olgunlaşan bir kahramanın, yalnızlıktan yoğun bir bireşim çıkaran dil sayesindeki öyküsü.

Neslin devamına ağır bir darbe: "Gözlerini Kaçırma"

"Gözlerini Kaçırma"", Irmak Zileli'nin ikinci romanı. Kadın yaşamının derinliklerine bir yolculuk niteliği taşıyan bu roman, bir kadının zihninden akıp gelenlerle kurulu olmasıyla ayrıca ilginç bir yapı da arz ediyor...

SEVAL ŞAHİN
sevals@gmail.com

Roman kahramanı Didem'in "sen" yani ikinci tekil şahıs ağzından kaleme alınmış bu anlatıda kurguyu, onun zihninden geçenler oluşturur. Bu zihinden geçenler zaman zaman Didem'in içsesi zaman zaman rüyaları zaman zaman da bilinç akışıyla verilir. Didem'in erkek dünyası, kadın dünyası ve dahası dünya hakkındaki düşünceleri, onlarla birlikte yaşama değil ancak mücadele etme biçimi de onun zihninden kurguya giden bir yol halini alır. Aslında anlatının bu şekilde kurulmuş olması, yazara iki açıdan kolaylık sağlıyor: İlki "sen" hitabıyla bir mesafe yaratırken okuru zihninin içine sokması ikincisi ise zihnin sarmallarına davet ederek aynı zamanda bu mesafeyi daraltabilmesi. "Sen" hitabının kullanımına romanlarında sıklıkla rastladığımız Ayhan Geçgin'den farklı bir yol seçiyor Irmak Zileli. Geçgin'in romanlarındaki "sen" hitabı her zaman bir mesafeye gönderme yapıyor. O mesafenin azalması için yavaş yavaş kahramana yaklaşmak, onunla birlikte yürümek gerekir. Oysa Irmak Zileli bu hitabı daha romanının başında "başka" bir kadın yaşamı anlatısına davet niteliğiyle kullanıyor. Şöyle ki kitabının adı "Gözlerini Kaçırma"". Yani biz okurlara demek istiyor ki "Gözlerini Kaçırma"". Çünkü anlatacağı bu yaşam, ki kadının adı da "didem" (dide: göz demektir), genelgeçer kabullerle yaşanılan bir yaşam değil. Bu göz, bize başka bir kadının yaşamını belirli bir mesafeden, daha doğrusu alışılagelenin dışında bir gözden anlatacağını özellikle ifade etmek, hatta bunu vurgulamak için seçilmiş "sen" hitabıyla birleşiyor.

"Sen" hitabının zihnin sarmalarından bir yol açarak anlatıdaki mesafeyi kısaltması ise anlatıya başka unsurların eklenmesini beraberinde getiriyor. Şu örneği inceleyelim: "İlk sevgilinden epey umutluydun aslında. Gerçi, yolun başındayken herkes umutlu olur. Görmüş geçirmişler acemilere bıyık altından güler o yüzden. Bırak derler yanındakilere, hevesini alsın, dokunma. Emekli olmalarına az kalmış memurların çalıştığı devlet dairesinde bir yeni mezundur umut. Heves de onun goygoycusu." (s. 21) Anlatı önce sen ile başlayıp sonra bir genellemeye, yolun başında herkesin öyle olmasına; ardından ise bu genellemeyi yaşayan diğerlerine dönüyor. Sonrasında yeniden şahsileşerek genellemeyi bu kez betimleme aracılığıyla bir başka genellemeye dönüştürüyor. "Emekli olmalarına az kalmış memurlar" "yeni mezun umut" ile birleşirler. "Sen" hitabının mesafesi bir uzak bir yakına dönüyor böylece. Irmak Zileli'nin anlatısında benzeri birçok örnek bulmak mümkün.

Anlatıdaki mesafenin sürekli değiştirilmesinin konuyla da yakından bağlantısı var. Üç nesil kadının hayatlarının anlatıldığı bu romanda, bu kadınların birbirleri arasındaki yakınlıklar da öyledir: Kâmile, Hicran ve Didem. Birbirlerine uzaklıkları fazla olmasına rağmen zaman zaman da şaşırtıcı bir şekilde hatta ummadıkları yakınlıklarla karşılaşabiliyorlar. Annelerinin hiç beklemedikleri anıları, benzer zamanlarda benzer tepkiler vermeleri bunlardan biri mesela. Evden kaçıp annesinin kendisini bulmayan kızın yaşadıkları... Ama durum ve beklenti aynı olmasına rağmen tecrübe farklılaşıyor. Kız tam annesiyle ortak bir tecrübede buluştuklarını sandığında buluşmayla değil yeni bir ayrışmayla karşı karşıya olduğunu fark ediyor. Benzer bir durum hep kitaplara sığınan annesinin kitaplarından birini okurken karşılaştığı fotoğrafında da var: " İlk sorgulamayı kitaplarından birini gizlice eline aldığında yaşamıştın. Bir ayraç gibi düşüvermişti fotoğraf. Ayraç olarak kullanıyor olamazdı, bitmiş kitaplar arasındaydı. Kitabın adı ile düşen fotoğraf nasıl da uyumluydu. Fotoğraftaki kadın ışık doluydu. Siyah beyaz olmasına rağmen... Kapağına yeniden bakın kitabın: Kadının Işığı. Elindeki fotoğraf bu kitabın kapağı bile olabilirdi. Trabzan demirine tek ayağı yerden kesilecek şekilde oturmuş olan annendi. Annen olmasına rağmen, evet, buna rağmen ışık doluydu. O güne dek annenin yüzünde hiç görmediğin bir kahkaha vardı. Başını arkaya doğru atmıştı. Gülümsemek değil bahsettiğin, kahkahasını duyduğunu bile söyleyebilirsin. Kadının ışığı buradan geliyor olmalıydı. Anneni bir kadın olarak tanımlamak ilk kez o gün gelmişti aklına." (s.50)

Annelik, kadınlık, çocukluk...

Bu alıntıda kahramanımızın annesiyle fotoğrafa dair düşünceleri ve fotoğrafta gördüklerinin zihnindekilerle birleşmesiyle mesafe bir ileri bir geri şeklinde artıyor ve azalıyor. Nitekim daha romanın başından itibaren Rüya adlı bir kıza sahip bekâr bir annenin kızına okuduğu masal epigrafıyla açılan roman, anlatı boyunca Rüya'ya ne olduğunun ya da bir şey olup olmadığının, aslında tüm anlatılanın bir rüya olup olmamasıyla birleştiriliyor. İşte tam bu noktada bu mesafe kontrolü biraz sendelemeye başlıyor. Bir annenin kendi çocuğunu öldürüp öldüremeyeceği ve daha önce anneannenin kendi çocuğunu yanlışlıkla veya bilerek öldürüp öldüremeyeceği anlatı boyunca askıya alınırken romanın sonunda bu askı kopuyor. Mesafe kontrolü de bu noktada sekteye uğruyor.

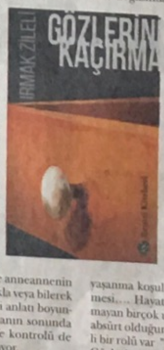

Annelik ve kadınlık arasındaki mesafenin, arkadaşlarımızın kocalarıyla, babalarımızla, sevgililerimizle mesafelerin nasıl ne şekilde kurulacağı, kurulması gerektiği romanda kahramanımızın fantezileriyle, cinselliğiyle, rüyalarıyla ve gerçeklikle; daha doğrusu birbiri içine geçmiş bir şekilde anlatılıyor. Bekâr bir anne olarak bir kız çocuğu dünyaya getirip onu annesi dışında bir başka kadınla, ama yine eşit bir ilişki içinde olmadığı bir başka kadınla, okuldan bir öğrencisiyle büyüten Didem'in gelgitleri de bu mesafelerle örülmüş romanda önemli bir ayrıntı. Kendi kızına karşı hissettikleriyle onu birlikte büyütmek için seçtiği kadın arasında kurduğu mesafe de aslında hiç istemediği halde kendi annesiyle ve annesinin annesiyle kurduğu ilişki gibi eşitsiz bir ilişkiye dayanıyor.

Anne ve kız çocuğu arasındaki ilişkinin başlı başına bir sorunsal olduğunun çok açık görüldüğü bu romanda, bu ilişkinin neye denk düştüğüne dair birçok kanal açılıyor. Bu kanal açmada "annelik" ayrıca mesele ediliyor. Kadının doğasında bulunan doğurganlığın onu yalnızlıktan kurtararak tekilliğe ulaştırdığı ise bir söylem olarak romanın yapısını da etkiliyor. Sonuçta her şey bir şekilde annemizle ilişkimize, sonraki adımdaysa aile hayatımıza dayanıyor. Değer yargılarının oluşumu, bir çocuk sahibi olmakla bu değer yargılarının yeniden değerlendirmeye tabi tutulması, anneliğin ne olduğu kadar kadının doğasında var olan bu durumun kurallarla belirlenmesi, kuralların dayatılması, doğallığın yaşanma koşullarının sınırlarının çizilmesi,... Hayatımızda absürt gibi durmayan birçok unsurun aslında oldukça absürt olduğunu göstermek gibi önemli bir rolü var "Gözlerini Kaçırma""nın. Gözlerimizi görmemizi istenen tarafa değil görmek istediğimiz tarafa çevirmemizi fısıldıyor bizlere... ve başka bir şeyi daha: Döngüyü kırmayı: "Aslında kimsenin kız çocuğu doğurduğu yoktu. Doğurulan yeni bir anneydi. Anneannen Kâmile Hanım, senin anneni doğurmuştu. Kendi kızını değil. Annen Hicran, Rüya'nın annesini doğurmuştu. Gözü gibi sevmek için adını Didem koyduğu bebeği değil. sen şimdi bu döngüyü kırdın. Neslin devamına ağır darbe."

IstanbulArtNews

Aylık Sanat Gazetesi
Kasım, 2015 Sayı: 14

İmtiyaz Sahibi: Pilevneli Proje ve Danışmanlık Ltd. Şti. adına Murat Pilevneli

Genel Yayınlar Direktörü: Yasemin Bay
yasemin@istanbulartnews.com

Edebiyat Yayın Yönetmeni: Çağlayan Çevik
caglayan@istanbulartnews.com

Yazı İşleri Müdürü: Sibel Oral
sibel@istanbulartnews.com

Tasarım Uygulama: Hüseyin Aktürk
huseyin@istanbulartnews.com

Reklam:
reklam@istanbulartnews.com

Müşteri İlişkileri ve Abonelik:
abone@istanbulartnews.com

İdari Koordinatör: Kaan Çongaralı
kaan@istanbulartnews.com

Yönetim Yeri:
Kılıçali Paşa Mah. Altınbilezik Sk. No:9 D:7
Cihangir - Beyoğlu / İstanbul

İletişim:
T: +90 (212) 259 03 94
F: +90 (212) 259 03 95
info@istanbulartnews.com

Basıldığı yer:
Dünya Süper Veb Ofset A.Ş.
"Globus" Dünya Basınevi 100. Yıl Mh.
Bağcılar – İST.
Tel: 0212 440 24 24

Yayın türü: Aylık süreli

ISSN: 2148-1105

IAN.Edebiyat ve ekleri IstanbulArtNews ile birlikte ücretsiz olarak verilmektedir.

Istanbul Art News ve buna bağlı ekleri Pilevneli Proje ve Danışmanlık Ltd. Şti. tarafından yayımlanmıştır. Bu yayında yer alan yazı ve fotoğrafların tüm hakları kredi sahiplerine veya Istanbul Art News'e aittir. İzinsiz alıntı yapılamaz. Tüm yazı ve görsellerden imza sahibi sorumludur. İlanların sorumluluğu ilan sahiplerine aittir.